

Előfizetési feltételek
 helyben házhoz hordva vagy vidékre
 postán küldve:
 Égész évre . . . . . 12 kor.
 Fél évre . . . . . 6 kor.
 Negyedévre . . . . . 3 kor.
 Egyes szám ára . . . . . 16 fillér.

Hirdetések díja:
 centiméterenként 6 fill. Kereske-
 dők és gyárosok külön árkedvezmény-
 ben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség
 és
kiadóhivatal:
Földes Ede
 könyvkerekedése
 Bethlen-utca 2. sz. alatt,
 hova ugy a lap szellemi részét illető
 közlemények, mint az előt-
 zetések és hirdetések ber-
 mentesen küldendők

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kérjük t. olvasóinkat, sziveskedjenek lapunkra előfizetéseiket mielőbb megújítani, hogy a kellő számú példányok nyomtatása iránt intézkedhessünk. Előfizetési áraink: Egész évre 12 korona, féltre 6 kor., negyedévre 3 kor. Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület tagjai — ha egyszerre fizetnek elő az egész évre — a „Közérdek”-et 10 koronaért kapják.

Az igazság diadala.

Csufos vereség érte a néppártot nov. hó 27-én. A kormányelnök pedig ezt a napot méltán számíthatja legszebb diadalai közé.

Rakovszky István a néppártnak ez a karakterisztikus czinikus minden közügyet az ő külön fekete szemüvegén merlegelő, minden tisztességet s becsületet labball tipró alakja, kezdte meg e napon a felirati vitát s nyilazapot röpített a kormányelnökre s vele együtt a néppárt támadóira.

Az egész kormánypart kínos figyelemmel nézte vakmerő, esipő-szuró vagdalkozásait, amelyek leginkább a kormányelnök személye ellen voltak irányítva s a volt nemzetipártiak ellen, kiknek fuzióját merő önzésnek tulajdonította. Közvádó gyanánt hánytorgatta Széll Kálmán politikai utját s kormányra jutásának körülményeit.

A néppárt ujjongott örömeiben. De az örömiük nem volt tartós. Lehetetlen is, hogy a minden tisztességgel paczkázó czinikus erkölcselenség az ország színe előtt csak egy napig is, csak látszólagos diadalt is ühessen!

Széll Kálmán rögtön szólásra jelentkezett. A néppártiak — úgy látszik — előre tervezett botránnyal akartak megakadályozni a ríposztot, melynek az erejétől méltán tartottak. De a kormányelnök jogos felháborodásában ellenállhatatlan tekintéllyel gázolta le a fektelenkedőket. Mindjárt beszédje kezdetén leleplezte a támadás valódi okait s a nyugodt önérzet erkölcsi felsőbbiségével, minden tartózkodás nélkül, az igaztalanul megtámadott ember erős önbizalmával, bátorságával, az igazság sújtó erejével és élességével — a felkelésült nagy tömeg állandó tetszése közt — rendre forgatta ki Rakovszky kezéből a támadás argumentu-

mat; s rövid idő alatt az orvttamadó és társai állottak feleleplezve, valódi színükben bemutatva az ország színe előtt.

A miniszterelnök a vádaskodást nyomon követve előadta politikai multjának minden nevezetesebb részletét; hogy tarca-vállalásra 1870 óta minden miniszterváltozaskor felszólított; hogy Bosznia okkupációja után kötelesegervezetből hagyta el a pénzügyminiszteri széket; hogy a pártközi beke helyreállításában való korrekt eljárásának előkelő és elfogulatlan és mindenese.re olyan bizonyosságai vannak, kik ebben a nagy fontossagu országos szerepeben kétségbevonhatatlan tanúságot tesznek mellette; hogy a király s a pártok vezérei, sőt maga Rakovszky is — amint Horánszky közbeszólt — felszólították, hogy a közbeke érdekében fogadjja el a miniszterelnökséget. Kénytelen volt tehát, anyagi veszteséggel is, elvállalni mostani állását, s azóta annak minden nagy terhét viselni, minden töviset szenvedni s megérni, hogy harmincnyégy évi becsületos politikai munkásság után utszeli bravókhöz illő orvttamadások ellen keljen egyéni integritását védelmezni.

Megmozdult a nagy szabadelvű tábor s orkászterű eljenzessel tüntetett vezére mellett. Már három óra elmult s még mindig ünnepeltek a népszerű kormányelnököt.

A nemzet pedig bizalommal láthatja a szabadelvű haladás lobogóját Széll Kálmán kezében, aki a népbolondító párt alattomos szereplését ismeri, figyelemmel kíséri, ha szükségét látja, le is leplezi, s érdeme szerint meg is tudja fenyíteni mindenkor.

L. I.

HIRDETMÉNY.

Nagy-Enyed város képviselőtestülete a folyó évi június hó 11-én tartott közgyűlésében 43. jkvi szám alatt hozott határozattal elhatározta, hogy Nagy-Enyed város területére kövezetvámot léptet életbe a külön kimutatásba foglalt díjtételek alapján.

Ezen körülmény azzal tétetik közbe, hogy ezen határozat ellen 30 nap alatt felebbezéssel lehet élni.

A városi tanácstól Nagyenyeden, 1901. évi november hó 20-án. Dr. Varró polgármester.

Díjtételek:

1. Minden a városba a vámvonalon beérkező szaba-

don hajtott nagy marha után fizetendő a vámsorompónál: a) országos és betivásárok alkalmával 10 fillér, b) más napokon 6 fillér.

2. Minden apró marha után, ha szekeren hozatik is be, 4 fillér.

3. Minden befogott igás állat után 6 fillér.

4. Minden a vasuton érkező aru egy brutto métermázsája után: a) ha annak értéke göngyölös és szállítási díjjal együtt 10 koronát meghalad, 8 fillér, b) olcsóbb vasuti aruk után métermázsánként 4 fillér. Egy métermázsánál kisebb mennyiség egy métermázsának vétetik.

Jegyzet. Nagy marha alatt értendő a tehén, bika, ökör, bival, ló, őszver és szamar. Apró marha alatt értendő az egy even aluli borjú és csikó, a sertés, juh, berbécs kecske és a 6 hétuel idősebb bárány, gödölye és malacz.

A vasuti aruk mennyisége fuvarlevéllel igazolandó a vámsorompónál, mely a teher-palyaudvar kapujával szemben fog felállítani.

Feltétlenül az olcsóbb díjtételbe soroztatnak a kő, téglá, kőszén, mesz, deszka, fenyőkaró és borona, tekintet nélkül az értékre.

Kivételek. 1. Vámmentesek az 1890. évi I. t. cz. 99. §-ának 1-21. pontjai alatt felsoroltak.

2. Azon vasuton érkező aruk, amelyek a nagyenyed-ispánlakai törvényhatósági utvonalon az illető közsegekbe vitetnek anélkül, hogy előbb a sorompón át a városba hozatnának, vámmentesek.

3. Vámmentes minden nagyenyedi fogat, kivéven, ha a vasuton érkező vámköteles árut üzletszerűleg szállít be, vagy idegen határból: a) terüt hoz, vagy b) személyt díjért szállít be.

Észrevétel az „Unirea” egy rossz kifejezésére.

A Balázsfalván megjelenő Unirea című heti lap f. évi november hó 23-iki száma a vármegye közönséget kiválólag érdeklő úgyról, a f. hó 20-án lefolyt megyebizottsági tagválasztásról is megemlékezik. Igen helyesen, mert egy aránylag szűk olvasókörre utalt vidéki lap előfizetője elvegre is megkivánhatja, hogy arról is értesüljön időnként, ami saját hazájában, saját vármegyéjé-

TÁRCZA.

Sulyos becsületsértés.

— Elbeszéli egy anya. —

Már negyedórája vitakoztunk a párbaj jogosultságáról. Nemde két öregnek szép thema? De könnyű ráterni, ha az embernek jogász fia van . . .

A fiu, mint mindig, ha elhagyta a házat, gyengéd csókkal bucsuzott el tőlem; de ma az ajtó küszöbéről visszafordult s e szavakkal közeledett felém: „Ma még egy csókot kell adnod, mamuskám, mert ma — olyan szép nap van!” S még egyszer megcsókolt. Aztán gyorsan eltávozott.

Ez a szokatlan viselkedés, ahelyett, hogy megörvendeztetett volna, aggályossá tett. Miért volt a fiu ma olyan meglepően gyengéd? Miért csillogott a szeme oly sajátságos érkekenységgel?

„Nem tűnt föl neked semmi Rezsőakön?” kérdezém férjemet, aki nyugodtan böngészte a napihíreket.

„Miért?”

„Kétszer bucsuzott el tőlem s oly különösen elérzékenyült és izgatott volt! Mi baja lehet?”

Férjem valami érthetlent mormogott és nem látszott hajlandónak aggályaimat osztani. Amikor azonban megismételtem a kérdést, letette az újságot s mondá:

„Édes lelkem, ne vedd rossz néven, de ki tehet eleget az asszonyok szeszélyeinek? Ha elrejtjük érzelmeinket, erzetleneknek és szívteleneknek neveztek; ha úgy beszélünk és cselekszünk, amint érzünk, fellengőseknek és kimélteleneknek tartotok. Az érzésnek örökké változatlan mértékét követelitek tőlünk, úgy hogy a bennünket minden perczen érhető megrázkodtatások

izgatottságok és viszontagságok közepette folyvást úgy kell viselkednünk, mintha szerepet játszanánk előírt szavakkal, melyektől a világot sem szabad eltérnünk.”

Tátott szájjal hallgattam, miként peregnék lendületes szavai pompásan és kenetteljesen ajkáról. Amikor befejezte, hangosan kacagtam és így válaszoltam:

„Kedves öregem, te ma bölcsész vagy s én nem érzem magamat eléggé erősnek, hogy felvegyem veled a harcot. Tudod mit? Napoljuk el a vitát.”

A férjem rázta a fejét, kezebe vette az újságot és hallgatott. Érzélgősnek csufolt asszonyi lelkem azonban ismét visszatért fölindulásának eredeti okához. Mindenféle aggályok és rémítő képzeletek merültek föl előtte és végre szinte erőszakkal kergetett fiam dolgozószobájába, mintha ott megtalálhatnám titokzatos viselkedésének megfejtését.

Beleptem s mindent úgy találtam, mint máskor — azaz nem; mikor az íróasztalhoz közeledtem, különös felfedezésre jutottam. A rendtelenség, mely ott minden-napi vendég volt, eltűnt. Egyetlen nyitott könyv sem, semmi szétszórt írás, — papírívek, szivartárczak, tollnyelek és kalamárisok káoszának se híre, se hamva. Minden szép rendben feküdt a helyén, a papírosok összehajtvá, a könyvek bizonyos gondossággal egymásra rakva. Azt a benyomást tette mind, mintha a gazda rendben hagyta volna odahaza a szénáját.

Ez a körülmény fokozta nyugtalanságomat. Leültem az íróasztal elé s újból elmerültem rémítő gondolataimba. Honnan származhatott a renchez eddig soha nem tapasztalt hajlama? Nem úgy tetszett-e, mintha fiam örökre elbucsuzott volna szobájától? De m' okból? Mi czélből? Nem tudtam kitalálni.

Az íróasztal fölött ferjem képe lógott. Mosolyogva pislogott reám, akár csak mondaná: „Itt ül egy balga anya, aki képzelt gondokkal kinozza magát!” Igaza volt; de mit tehetünk balga szívünkért? Képzetelemben így válaszoltam neki: „Gunyolj csak; tudom, hogy fiamat veszély fenyegeti!”

Aztán mindenfelé szejjeltekintettem. De nem láthatam semmit: se hátrahagyott papírdarabot, se levelet, mely felvilágosíthatott volna. Ekkor hirtelen, mint a villám, cikázott át agyamon: „Párbaja van! Megverekszik!” Nem tudom mi mólon jutottam e gondolat-hoz, de itt volt és nem hagyott el.

Borzasztó félelem fogott el. Felugortam és férjemhez akartam sietni, de attól tartottam, hogy megijesztem. S vajjon elhiinné e nekem? Mi bizonyítja sejtelmemet? Oh, nem volt az már sejtelyem, bizonyosság volt — borzasztó bizonyosság! Néhány perczig megfektettem aggodalmaimat, aztán felkerestem férjemet, aki vígan járt fel s alá szobájában és szivarozva üzte gondolatjait. Alig rejthettem fölindulásomat és kezembe vettem az újságot. Mi módon adjam tudtára? Ekkor segítségemre volt a kezemben levő újság. Fejen vaskos betűkkel ez a cím rivott ki: „A párbaj-mánia.”

„Olvastad e cikket a párbajról?” kérdezem lehető nyugodtsággal.

Igenlőleg bólintott.

„És mi a véleményed?”

„A véleményem?” S látható jókedvvel kezdett a do-logról beszélni. Nem ellenezte föltétlenül a párbajt. Lehetnek esetek, mondá, mikor elkerülhetetlen; sulyos s rtések, melyekért csak fégyveres elégtételt lehet szerezni. Én természetesen ellenkező nézetem voltam. Barbárságnak, kegyetlenségnek, bűnnek neveztem a pár-

ben történik, mert ez őt mint állampolgárt és embert sokkal inkább kell, hogy érdekelje, mint az afgán kán trónörökös baji, az angol miniszternek terített asztal mellett tett nyilatkozatait, vagy a csehek s németek civakodásait. Az Unirea tudósítója siet is kielégíteni olvasója kíváncsiságát s megírja általánosságban, hogy a közigazgatási közegek tekintettel a közeledő tisztújításra, a legnagyobb nyomást gyakorolták, csak-hogy a központ által kedvelt egyének legyenek megválasztva, hogy a választás eredménye reánk, t. i. a tudósítóra nevező szomorú és kedvezőtlen.

Ezt a feljajdulást nehéz ugyan megérteni, mert pár sorral alább arról értesülünk, hogy Vizaknán, hol 8 idegennek járt le a megbízatása, ezuttal 3 román bizottsági tag is választott, kik névszerint fel vannak sorolva, t. i. Joan Ghiraiu, Isai Henter és Isai Popa. A számítás szerint 5 idegennek is meg kellett választatnia, de ezek a névtelenek nem részesülnek a névszerinti felemlítés kiűntetésében. Szerencsesebbek a balázsfalvi választó-kerületben ujonnan megválasztott megyebizottsági tagok, kik mint románok egy szálig fel vannak nevezve szerint sorolva; épp így a magyarországi választó-kerületben 5 idegen, 2 névszerint felemlített román. A marosújvári v. kerületben eddig mind idegenek voltak a bizottsági tagok, ezuttal bejutott 2 román is. De talán elég is ebből a szemelvényből.

Vingárdon és Zolathnán, úgy látszik, nem fegyelmi kihágás is történt a tudósító szerint a választók részéről, amennyiben amott románok lettek ugyan megválasztva, de nem azok, akiket a tudósító ur vagy elvbarátjai egy cédulára felírni sziveskedtek, emitt pedig 4 román mellett egy idegen is becsúszott valahogy a buscumi választók vigyázatlansága vagy nembánomossága révén.

Nem foglalkozunk ezuttal a tudósító semmivel sem igazolt gyanúsításával, melyekkel a választás meg nem engedhető befolyásolását illeti. Ha szabálytalanság történt valahol, annak orvoslása nyitva áll a törvényszabta út. Minket a tudósítás szűkkörű, rideg kizárólagos faji nezőpontja, bár azt sem helyesnek, sem igazságosnak nem tartjuk, kevésbé érint, szokva vagyunk hozzá. Az idegen szó folytonos hangoztatását tartjuk izléstelennek, bántónak, tapintatlannak és valótlannak. Mert ertsük meg jól; itt az idegen szó nem Isten tudja honnan idecséppent kódorgó emberekre, hanem e hazának itt született, itt honos, értelmi minősültséggel, örökös vagy szerzett vagyonnal bíró, adófizető az ország s a vármegye jöllétét, szellemi és anyagi felvirágzását szívükön viselő magyar állampolgárokra alkalmaztatik.

E hazában Szent István kora óta az ország minden lakosa, korábban a rabszolga, később a jobbágy és a zsellér is, a törvény oltalma alatt álló honos ember volt és senki nem tekintette vagy nevezte idegennek. Az emberi jogok biztosításáért anyai szazadon át folyt véres küzdelmek után oda jutottunk volna, éppen az erdélyi részekben, az egyéni függetlenség s lelkiismereti szabadság klasszikus földjén, hogy a honpolgárok egyik része a másikat idegennek, tehát jogfosztottnak és üldözendőnek tekintse csak azért, mert más nyelvet beszélő népcsaládnak tartozik? Nem hihetjük, hogy e doctrinát a magukénak vallanak az „Unirea” széles

bajt, amint hogy az is; de a férjem tagadta. Így lassanként élénk vitába elegyedtünk.

Hirtelen ezt kérdeztem tőle:

„Mit szólnál, ha Rezsónknak volna párbaja?”

Meglepetve állt meg s gyorsan válaszolt:

„Rezsónk? Csak nem lesz olyan okatlan?”

„Látod, te is oktalanságnak tartod a párbajt?”

„Azaz”, szabadkozott zavartan, „úgy hiszem — rendes körülmények közt... Egészen rendkívüli esetekben azonban Rezsónk is —”

„Megengeded tehát a lehetőséget?” kértem.

„Ostobaság! A mi fiunk nem juthat ily helyzetbe, sokkal komolyabb és higgadtabb.”

„De ha a fiatalság hevülekenysége mégis magával ragadná? Megvallom, kedves öregem, különös sejtélem kinez, melytől nem szabadulhatok. Ma reggeli érzékeny elbucszása, tegnapi visszavonultsága, az a föltűnő gond, melylyel iratát rendezte —”

„Képzelsz, édes gyermekem!” szakította félbe. „Sziveskedjél kihordatni a reggeli terítékeket!”

Le voltam győzve. Férjem nem hitt sejtélmemben. De nyugodtsága nem csitította lelkem háborgását. Folyvást növekedő aggályossággal töltöttem el a delelőtöt és csak gépiesen végeztem házi teendőmet. Amikor délből elkészültem velük, kézi munkával foglalkoztam a fiam dolgozószobájában. Úgy tetszett, mintha itt kellene őt bevétnem.

Alig mulhatott el tíz perc, amikor lassan, vontatott lépéseket hallottam a folyosón. Éppen fel akarok emelkedni, mikor kinyílik az ajtó.

(Vége következik.)

látkörü, mivel főmunkatársai. Nem választóvíz használatára, hanem békes együttélésre, s egymás kölcsönös megbecsülésére vagyunk utalva. Válogassuk meg hát jobban kifejezéseinket.

Magyar vállalat diadala.

Minden jó magyar ember kebelét öszinte öröm kell hogy eltöltse, mikor hírt hall a magyar ipar térfoglalásáról. Mert amit dedápink elmulasztottak, azt a mostani nemzedéknek, az unokáknak kötelessége helyrehozni okossággal, lankadatlan munkássággal. Kiszorítani a jövevényt, az idegen ipart, az ország területéről, hogy a mi saját iparunk, a magyar ipar foglalhassa el az őt megillető helyet; ez a magyar ipar mai tényezőinek feladata, mert válság előtt állunk, melyben a világ előtt be kell bizonyítanunk életrevalóságunkat.

Hírlapiról tisztünkkel fogva tehát öszinte örömmel kell üdvözlöznünk a legesekélyebbek látszó mozzanatát is, mely a magyar ipar előhaladását jelenti.

Ebből kifolyólag több ízben volt alkalmunk elismeréssel megemlékezni a mi derek magyar vállalatunkról, a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyárról. Így közelebb arról a nagy, díszes árjegyzékről, melyet gyógyszerészek részére készített a vállalat, emlekeztünk meg méltó dicsőretekkel. Hogy akkor nem a reklám nagy dobja ütöttük; hogy nem a sajátunk iránti elfogultság vezetett soraink megírásában; s hogy a vállalat gyártmányai illetékes helyen is méltó elismerésben részesülnek: bizonyítják a gyógyszerészek szaklapjainak nyilatkozatai, melyek kivétel nélkül mind a legmelegebb dicsőretek hangján tesznek említést a vállalatról, árjegyzékének megjelenése alkalmából. A sok közül csak két szaklapnak a véleményét iktatjuk ide. Olvasóink bizonyára örömmel fogják olvasni, mert azok egyik saját helyi vállalatunk életrevalóságát bizonyítják.

A „Gyógyszerészi Közlöny” 44. száma a következőket írja:

„Dobozárakat és papírneműeket ma már főlegesen a magyar gyógyszerészi karnak külföldről hoztatnia, tökéletesen pótolja azt a Nagyenyedi Könyvnyomda és papíráru-gyár részvénytársaságnak igazán magyar intézete.

Előttünk fekszik e derek vállalatnak most megjelent új, képes nagy árjegyzéke, s ugyancsak ismerjük a külföldnek hasonló irányú árjegyzékeit; ezeket összehasonlítván, nemcsak külső izléses összehasonlásban, de beltartalmilag is valóban messze túlhaladja az összeseket; külső kiállítása méltó helyet foglalhat el a legelegánsabb gyógyszerész irasztalán, honnét a gyógyszerész urak rendelkezéseihez intezik; s ha csak kis hazafias jóakarattal is átlapozzuk, általában arról győződöttünk meg az érdeklődőt, hogy arai jutányosak. Még ott is, hol egyik-másik cikk ára a külföldével egyező, aránylag az enyedi az olcsóbb, mert a fősúlyt a gyár az anyagok kitűnő minőségére fekteti.

Az árjegyzékhez csatolt kiserő level anyyiban ragadja meg figyelmünket, mivel itt tetelesen sorolja fel a nyújtandó 5, sőt 10%-os árengedményeket.

A czég gyárában készült kinyitól pörkapszulákból is fekszik előttünk egy kis dobozka. E gyártmányról is csak dicsőretek mondhatunk; a kapszulák külön e czelt gyártott papírból készülnek, s állva helyeznek a kis dobozba, míálta kinyitól képességük nem szenved, s ezer darab lévén egy tartályban, a tára-asztal fiókjában igénytelen helyet foglal el.

Az új árjegyzékek szétküldése, mint értesülünk, serényen folyik úgy a belföldre, mint a szomszédos államokra.

Ha tehát ezuttal ismét melegen ajánljuk e derek magyar czéget kartársaink figyelmébe, ez által hazafias kötelességet vélünk teljesíteni, s egyben emlékeztetése visszaidézni a m. kir. belügyminiszter urnak a mult év folyamán közzetett körrendeletét, amely szintén a legmelegebben ajánlja a gyógyszerész-tulajdonosoknak papíráru-szükségeitnek hazai gyárakból való beszerzését.

A „Gyógyszerészi Hetilap”, a „Magyarországi Gyógyszerész egyesület” hivatalos lapja így ír:

„A Nagy-Enyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár r. t. legújabb árjegyzéke, amelynek megjelenését lapunk egyik korábbi számában már jeleztük, immár szétküldetett a czég rendelőinek. Az izlésesen kiállított könyvdusan illusztrálva és magyar-német szöveggel jelent meg. A tisztán magyar kézben lévő vállalat főgyártási ágát a gyógyszerészeti doboz- és papíráru, valamint nyomtatványok képezik, és hogy e téren a rendkívüli olcsó ár mellett versenyképes cikkeket is szállít, arról nem csak az árjegyzékben foglalt díszes mintagyűjtemény, hanem a próba-megrendelésen kívül az is meggyőzhet bennünket, hogy fentállása óta a gyár már másodízben volt kénytelen a munkások és gépek szaporításával üzemet nagyobbítani,

ami mindenesetre jellemző a mai viszonyok között, amikor köztudomás szerint csaknem kivétel nélkül minden ipartelep az általános pangás következtében üzemet redukálni kénytelen.”

Vegyes hírek.

— **Török Bertalan** orsz. képviselő, lapunk főszerkesztője, Budapestről haza érkezvén, átvette lapunk vezetését.

— **A Bethlen-kollégium** elüljárósága — mint már egy ízben jeleztük — megvette a Biro-örökösök vingárdi 1500 holdas jószágát. A vásár végleg lebonyolítottván, a lefolyt héten megtörtént az átvétel is, melyen a kollégium elüljáróságát Bartha Zsigmond és Bodrogi János tanárok képviselték.

— **Korcsolyázás.** Az idő, a korcsolya-sport híveinek öröme, váratlanul hidegre, sőt keményre fordult. Remélhetőleg a jégpálya néhány nap alatt annyira rendbe jön, hogy női közönségünk e kedvelt sportjának semmi sem áll útjában. Kérjük is erre a Sport-egylet választmányának figyelmet és a lehető leggyorsabb intézkedést. Remeljük, hogy a polg. leányiskola gondnoksága is vissza fog emlékezni gr. Csáky miniszter rendeletére, mely kötelezővé tette a leányiskolák számára a korcsolyázást.

— **A tornázás** híveit ismételten értesítjük, hogy a Sport-egylet tagjainak a Bethlen-kollégium tornaterme, az elüljáróság szives engedélye alapján, rendelkezésükre áll minden szerdán és szombaton esti 6 órától.

— **A hegedű diadala.** Ismét győzött, ismét regényt csinált a hegedű. Volt egyszer egy fiatal, jóképű, jókedvű kétszilagos katonatiszt, akit egyszeri látásra megszeretett mindenki. Enyeden is járt; Erdély több városában is ismerték. Szép ut állott előtte; hiszen már huszonnégy éves korában főhadnagy volt. Egyszer csak... sarokba vágta kardját s elment, hogy művészi hegedű-játékával szerezen hírt, dicsőretek és kenyeret. És ime talált mindent, még egy kedves ráadást is. Esztendőnél tovább játszott a szebbnél szebb, bánatosnál bánatosabb nőkat egy budapesti kávéház látogatóinak s annak a szép és mellesleg vagyonos lánykának, ki állandó hallgatói közé tartozott. A trubadur győzelmet aratott; de maga is fogságba került, örökös fogságba.

— **A nemzet hálája.** Míalunk még áll az igazság, hogy dicsőségből nem lehet megélni, de úgy látszik, ezt a fölfogást lassanként megdönti a haladó idő. A nemzetek hálája immár nem csak erkölcsi jutalom; gondoskodnak róla, hogy aki az ő javuknak és dicsőségüknek el, legyen is miből élni. Nemcsak Anglia honorálja már hitvány anyaggal kiváló embereit; Brazília is követi a példát és pedig ugyancsak nagyban. Santos-Dumont, a kormányozható léghajó föltalálójának kitűzött díj nyertese, noha Franciaországban él, braziliai ember. Dicsőséget nemzete magának is követeli és pedig igazán bölcs és nobilis módon. Santos-Dumont a minapiban tért vissza Párisba Monakóból, ahol egy aerodromot épített. Párisi lakásán a következő éppen nem kellemetlen telegramot találta: „Rio de Janeiro, 1901. november 15. Igaz örömmel értesitem, hogy ezen a mai, országunknak emlékeztetés napon írtam alá azt a szövetségtanács által megszavazott törvényt, amely szerint önnek a nemzet hálája jeléül az október 19. diki léghajózás dicsőséges sikerének emlékére kétszázhuszonezer korona nemzeti jutalmat ad. Campos-Salles, a braziliai köztársaság elnöke.” Santos-Dumont erre a táviratra ugyancsak telegramban felelt az elnöknek, „Párisba visszaérkezve, most kaptam meg az ön értesítését, amely melyen meghatótt. Köszönöm a jutalmat, amely engem arra serkent, hogy minden erőmmel és képességgemmel Brazília dicsőségéért dolgozzam. Santos-Dumont.” A párisi braziliai kolónia bronz érmet veretett Santos-Dumont tiszteletére a dicsőség allegorikus alakjának rajzával. Szóval Brazília ugyancsak megbecsüli a maga nagy fiát és hálája utána megy még a külföldre, tengeren túlra is.

— **A papirusz.** Ezt a mi korunkat a papiros korának is nevezik és nem ok nélkül. A papir szerepe rengeteg nagy leit és igazán nem keil tartani attól, hogy a jövendő kulturhistórikusainak nem lesz rólunk elegendő írott dokumentuma. Ezer esztendővel ezelőtt bezegg kevesebb is volt, drágább is volt a betű alá való anyag. A 8-dik és 9-dik században Egyiptom szállította az akkori kulturának a papiruszt. Az egyiptomi állami papirusz-gyárban készült papirusz teljes ivének hossza körülbelül két méter volt, a szélessége 60 centiméter. Az ilyen teljes ivet kartász-nak hívták, de készítettek egy fél, egy harmad és egy negyed kartászos papiruszt is. A kartászon kívül készítettek tumár papiruszt is. Egy tumár hatodrésnyi nagyságu volt, mint a kartász. Csináltak fél és harmad tumár nagyságu papiruszokat is. Egy kartásznak megállapított ára egy negyed dinár volt, vagyis 1 0625 gramm arany, aminek a mai értéke

körülbelül 2 korona 50 fillér. A kilenczedik században a papirusz-gyártás meglehetősen aláhanyatlott, mert az arabok rongyból készült papirosa egyre jobban konkurrált a papiruszszal. Az egyiptomi papirusz-gyártás legjobban virágzott az arab uralom kezdetén a 7-dik és a 8-dik században. Az állami papirusz-gyárakban készült ivék arab betűkkel különböző moudásokat írtak. Mithogy pedig a papiruszokat keresztény államokba is szállították, a bizanci császár tiltakozott ezek ellen a felírások ellen, és miután tiltakozásának nem volt fogantaja, azt tette, hogy a görög aranypénzre, a solidire, amely az egyetlen járó aranypénz volt, Egyiptomban keresztet vésetett és keresztény szent ígeket. Ez meg viszont a kalifának nem tetszett; megtiltotta a papirusz kivitelét és arab pénzeket veretett.

— **Automobil-csizma.** A het mérföldet lépő csizma meséje atkvánközik a valóságba. Ha igaz, amit egy bázeli újság világgá hirdet, egy derek svájci mérnök kitalálta, hogyan lehessen automobilon jární gyalog. Olyan csizmát eszelt ki, amelynek a talpában, vagy a talpa alatt gép van. A gép nem nagyobb egy kocsolyánál és a segédlelvél minden sietés nélkül tizen-negy kilométert gyalogolhat az ember óránként. Érdekes kis találmány és remélhetőleg nem is kerül többbe, mint egy négyesfogat, vagy egy automobil.

— **Érdekes könyv** jelent meg a napokban Wodaner könyvkiadónál. Címe: Az akarat nevelése. Írója: Geócze Sarolta. Korunk betegsége: az akarat gyöngülésére mutat rá s keresi az orvoslás módját. A fölvetett kérdés nagyon aktuális. Érdekessé azonban a tárgyalás módja teszi. Nem szaktudósoknak, hanem a nagyközönségnek van szánva. Ironk, aki meleg szívvel s tiszta szemmel nézi e világot, színes képet rajzol a mai társadalomról; itt-ott meg is döbent, mert ritka erkölcsi bátorsággal mondja el véleményét (kissé mindnyajunk véleményét) a társadalmi szokásokról, intézményekről, színházról, sajtóról, irodalomról, s ostromozza azok kinövéseit. Lángoló fajszeretet szól minden szavából s az akarat nevelését is a nemzeti fenmaradás szempontjából sürgeti. „Vagy megtanuljuk magunkat fegyelmelni, vagy elvesztjük az elsőseget a velünk együtt élő népfejek felett és lemondunk a nemzeti jövőről.” De kétségbe ejtő viszonyok kétségbe nem ejtik: rendületlenül hisz a magyar faj életterében s ezzel a gyógyulás lehetőségében. Annak föltételét pedig az akarat nevelésében látja; és bőséges tapasztalata alapján meg is adja a gyakorlati útmutatást a magunk és mások akaratának nevelésére, a felnöttekére is, eltérve ezzel a szokott chablontól Geócze Sarolta sokkal erősebb egyéniség, hogysen itt-ott ellenkezést ne kellene; de akár érzünk vele egyet, akár nem mindenesetre eszmélkedésre ebreszt és meg figyelésre ösztönöz — és kedvet csinál akaratunkat kissé nevelni, ami ez esetben a fődolog. A 144 lapos kötet — mely a Népevelők Könyvtárá-nak 12. füzeté — ára 1 korona.

Közgazdaság.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Vöröshere mag. Amennyiben Amerikából még mindig nem érkeznek ajánlatok, az érdeklődés Németországból fokozottabb mértékben irányul az európai eredetű mag felé, mely körülmény az elmúlt héten annyiban vált érezhetővé, hogy nemcsak a belföldi szükséglet, de a kiviteli részére is vásároltattak nagyobb tételek.

Brassó- és háromszékvidéki heremag ez idő szerint az itteni piacra a legkeresettebb és legmagasabb áron lesz fizetve.

Luczerna mag. Kevésbé jött figyelembe és üzletkötés csakis akkor jött létre, ha a tulajdonosok ár- engedményekbe belementek. Egyéb magumekben igen gyenge forgalom fejlődött ki.

Jegyzésként Budapestén érte:

Vöröshere mag	41—50 korona.
Luczerna mag	41—48 "
Muharmag	7—7 ¹ / ₂ "
Tavaszi búkköny	7—7 ¹ / ₄ "
Baltacim	13 ¹ / ₂ —14 ¹ / ₂ "

Egy-két kupez-czogás, ami állatkínzás is.

Lelkiismeretlen lócsiszárok, kiváit cigány-kupezcek, csalási szándékkal különféle fogásokkal, műveletekkel élnek, amelyek amellett, hogy a rászédett károsító csalafintaságok, még állatkínzások is.

Elkövetik pedig ezeket az embertelen és csaló műveleteket pl. azért, hogy a ló eladóját pénzben megzsarolják, esetleg pedig, hogy a megvásárolt, de nem tetsző állatot az eladóra visszakényszerítsék s a vételárt visszaesalják.

E kétféle huncutság elérésére pl. serétet tesz a kupez a vásárolt ló fülébe, hogy annak foityán némi butaságba essék az állat, s ugy tűnjék fel, mintha az

u. n. butacsirában (egy gyógyíthatatlan agy-bántalomban) szenvedne, mely miatt a törvénybíró a lovat az eladónak vissza szokta — a vételár visszafizetésének kötelezettsége mellett — itélni. A pórt kerülendő, az eladó talán visszaveszi a lovat, visszaadja a pénzt avagy kiegyezik a kupezczel pl. 20—40 korona visszadása mellett. Így mindkét esetben károsodik, mert kap egészséges ló helyett egy mesterségesen elbutítottat, vagy aztán fizet; a kupez pedig mindkét esetben jól jár, mert vagy ingyen pénzhez jut s a lovat is vissza-kapja, melynek füléből aztán a seréteket kiveszi, a felidézett bajt megszünteti; vagy nem károsodik, mert a vételárt visszakapja.

Eppen ez az eset pl. akkor is, ha a csaló csepű vagy rongydugóval a vett ló egyik orrlyukát betömöszi, hogy így u. n. fulladozást idézzen fel. Az ily lovat is visszakínálja aztán az eladónak s az nem különben a pórt, — melyben vesztes volna — kerülendő, a vételárból néhány koronát visszaad, a kupez pedig markába nevetve a lovat elviszi, az orrtömest kiveszi s azzal a fulladozásnak vége.

Hasonló az eset akkor is, mikor pl. avval viszi vissza az eladóhoz a vásárolt lovat, hogy az nem eszik s vagy követeli, hogy vegye vissza az eladó, vagy hogy adjon vissza valamit a vételárból. A sarokba szorított eladó ilyenkor is inkább visszaad valamit a vételárból, pedig ha jól megvizsgálja a lovat, felfedezhetné, hogy azért nem eszik az, mert egy pár órával előbb fa-szegeket, vagy bádogdarabokat vert a kupez a ló fogai közé, avagy a nyelvét tűszúrásokkal felsértette, fájdalommal tette.

S hogy még egyet említek, a kupez az egy-két nap előtt vásárolt lovat, melytől szabadulni akar, vagy amelyet hirtelen haszonnal eladni nem tud, s a távát teszi s visszakínálja. A legtöbb eladó tájékozatlan ebben is és szintén felül a csizár fura-fangjának, pedig ha jól megnézné az állat lábát, észrevenné, hogy kész-akarva van az ideiglenesen sántává téve, pl. ugy, hogy patkója és talpa közé kavics vagy vas-ek van dugva, avagy patájának érzékeny pártája meg van szurkálva, vagy pedig lába hajlítá inába tú segélyével egy ször-szal, vagy vékony sodrony van huzva.

Ilyen s hasonló — állatkínzással kapcsolatos — gaz-emberségekre jó tehát mindannyiszor gondolni, ahányszor efféle eset adja elő magát. (Állatvédelem.)

Szerkesztői üzenet.

Egy cipész-inas története. Nagyon érdekes történet. Sajnos azonban, a mi közönségünk oly részvéten a cipész-inas szenvedési iránt, hogy nem merjük közölni.

Bérmertelen levelet nem vált ki szerkesztőségünk. S. R. Nagy-Enyed. A szépirodalmi rovat vezetését maga főszerkesztőnk tartotta fenn magának.

M. G. Csakugyan besútkák előtte valahára az intézet ajtaját, amit 30 évvel ezelőtt kellett volna megtenni.

K. I. Gyulafehérvár. Az „Ujság” tudósítóját ismerjük. Nekünk igen jó barátunk. (!) De la a nevére is kíváncsi, kérdezze meg nevezett lap szerkesztőségétől.

N. L. Nagy-Enyed. Csak legyen türelemmel; mindennek eljön a maga ideje. Az ókor is elmúlt, a középkor is; bizonyosan elmúlik majd a legaktuálisabb jelen is.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Sz. 5232—1901.

Pályázati hirdetmény.

Az oláh-péterlakai segédjegyzői állásra, mely évi 800 korona fizetés és 120 korona irodatartási átalánnyal van díjazva, pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az előirt okmányokkal felszerelt folyamodványukat bezárólag ez év **december 10-ig** adják be hozzám.

A körjegyzői oklevéllel bírók előnyben részesülnek.

A megválasztandó, Oláh-Péterlaka és Szent-Jakab községekből alakult anyakönyvi kerületben, az anyakönyvek önálló vezetésével is meg fog bizatni.

A választás Oláh-Péterlaka községében, az anyakönyvi kerület székhelyén, **ez év december 12-én** délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

Főszolgabírói hivatal.

Maros-Ujvárt, 1901. november hó 27-én.

Bőjthe Kálmán,

főszolgabíró.

3679 1—3

Alsófehér vármegye főispánjától.

Sz. 831—1901.

főisp.

Pályázati hirdetés

Alsófehér vármegyében az általános tisztujítás alkalmával betöltendő állásokra.

Alsófehér vármegye választott tisztviselői karának alkotmányos megbízatása az 1886. évi XXI. t.-cz. 79. § a értelmében folyó év végével lejárván, a tisztujító szék által betöltendő:

4500 kor. fizetés, 600 kor. lakpénz, 1400 kor. uti átalánnyal javadalmazott **alispáni,**

3500 kor. fizetés, 400 kor. lakpénzzel javadalmazott **főjegyzői,**

2400 kor. fizetés, 400 kor. lakpénzzel javadalmazott **I. aljegyzői,**

2100 kor. fizetés, 300 kor. lakpénzzel javadalmazott **II. aljegyzői,**

1900 kor. fizetés, 300 kor. lakpénzzel javadalmazott **III. aljegyzői,**

1700 kor. fizetés, 300 kor. lakpénzzel javadalmazott **IV. aljegyzői,**

2400 kor. fizetés, 400 kor. lakpénzzel javadalmazott **tiszti főügyészi,**

3100 kor. fizetés, 400 kor. lakpénzzel javadalmazott **árvaszéki elnöki,**

egyenként 2300 kor. fizetés és 300 kor. lakpénzzel javadalmazott **2 árvaszéki ülnöki,**

1800 kor. fizetés, 300 kor. lakpénzzel javadalmazott **árvaszéki jegyzői,**

egyenként 2600 kor. fizetés, 400 kor. lakpénz, 500 kor. irodabér és 1000 kor. uti átalánnyal javadalmazott **alvinczi, balázsfalvi, kisenyedi, magyarigényi, marosujvári és verespataki főszolgabírói,**

a 2600 kor. fizetés, 400 kor. lakpénz és 1000 kor. uti átalánnyal javadalmazott és természetbeni irodával ellátott **nagyenyedi főszolgabírói,**

végül

1800 kor. fizetés és 300 kor. lakpénzzel javadalmazott **9 szolgabírói** állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állások valamelyikére pályázni kívánnak, hogy kérésüket az 1883. évi I. t.-cz. által előirt képzettségüket tanúsító okmányokkal felszerelve **folyó évi december hó 15-ig** hozzám adják be. A jelenleg is ezen vármegye szolgálatában levő tisztviselők, mennyiben jelenlegi állomásukra, vagy hasonló minősítési állásra pályáznak, kérésükhöz a minősítési okmányok csatolását mellőzhetik.

Nagy-Enyeden, 1901. november hó 26-án.

Zeyk Dániel,

főispán.

3678 1—2

Sz. 3081—1901.

tkvi.

Árverési hirdetmény.

A balázsfalvi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kisegítő takarékpénztár végrehajthatónak Sárlea Juon a Vasziáé téri lakos végrehajtást szenvedő elleni 500 kor. s jár. iránti végrehajtásos ügyében a téri 330 számú tjkben foglalt A + 30 rend 1418. 1419. 1429 hr. sz. ingatlanára 389 kor., a 31 r. 1539 hr. sz. 415 kor., a 32 r. 1657/2 hr. sz. 269 kor., a 33 r. 1911 hr. sz. 260 kor., a 34 r. 2107 hr. sz. 18 kor., a 35 r. 2675 hr. sz. ingatlanára 44 korona megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok 1901. évi december hó 20-án d. e. 10 órakor Túr község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleg es elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Balázsfalván, 1901. évi augusztus hó 17-én.

A kir. járásbíró

Enyedy Lajos,

kir. it. táblai bír.

3677 1—1

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.-t.

Alaptőke: 200,000 korona.

Elfogad betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt nyujt váltóra és betáblázásra.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9—12 óráig.

3570

BALLA BÉLA

fovaros mintájára berendezett friss hus és finom hentes-
áru különlegességek üzletét ajánlja.

Hol található naponta frissen vágott legjobb minőségű
marha-, borjú-, sertés- és juh-hus, ugyancsak finoman
pácolt sonka, nyelv és mindenféle húsfélék; fehér
szórt, füstölt és paprikázott szalonnák, hazi olvasztású
sertés-zsír. Többféle finom kolbász-áru, szalvaladé és
tormás-virsli.

A t. fogyasztó közönség szíves figyelmébe kívánom
ajánlani, hogy üzletem ujjaalakításánál hentes-műhelyem
is újabb találmányu gépekkel láttam el, hol kiváló
szakismeretű egyének által készülnek finom hentes-
áruim, melyek felülmulhatlanul jobbak, mint az idegen
helyekről ide hozott és másod vagy harmad kezűl
megszerezhető hentes-áruk.

Előnyösen ismert jó hírnevű üzletemben személyes
vezetésem alatt történik egy kiszolgálás, mint minden
ami nagybecsű vevőim teljes megnyugtatósára szolgál,
hogy minden irányban figyelemmel és pontossággal
lesznek kiszolgálva.

Szalonna és zsír nagybani vételénél igen előnyös
árkedvezmény nyújtatik.

Szíves pártfogásukat kérve, nagybecsű vevőikről
figyelmébe ajánlja magam

kiváló tisztelettel

BALLA BÉLA.

Nagy-Enyed.

3590 23-*

Csak RETHY-felét fogadjunk el!

A valódi Rethy-féle pemetefű-czukorka csak a
készítőnél vagy az alábbi gyógyszerárakban kapható

Nagy-Enyeden: U Kovács József és Papp
János gyógyszerárakban. Maros-Uvárt: László
József gyógyszerárakban.

Van szerencsem a n. é. közönség tudom-
ására hozni, hogy helyben, a Magyar-utca
43. számú házában

nagy kosáráru-raktárt

létesíttem, hol az összes gyáramból kikerülő
mindennemű kosáráruk a t. vevőközönség
rendelkezésére állanak; ugyanazon árak
mellett, mint azok eddig egyenest a fejtető-
zetben levő gyáramnál voltak beszerezhetők.

Kívánatra nagy illusztrált árjegyzékemet
ingyen és bérmentve küldöm.

Rendkívüli, az árjegyzékben elő nem forduló
tárgyakról — mint pl. a szakmába vágó
dismütárgyak, a gazdaság körül használatos
kosarak, szekérek stb. — költségvetéssel
mindenkör s szívesen szolgálók.

Kiváló tisztelettel

KRÁLIK VILMOS

3610 13-20

kosáráru gyáros.

Nagy választék saját készítményű
gyermek-kocsikban.

Nagy megtakarítás

érhető el a ruhák
vegyszertári festése és tisztítása által.

Műhelyemet a női ruhák vegyszertári
úton való tisztításához a legújabb
találmányu géppel láttam el.

A legújabb módszer szerint tisztítok bármily
dúsan díszített selyem vagy gyapjú ruhákat
minden fejtes nélkül, egészben, szép tisztán és
gyorsan, úgy, hogy színöket és állásokat nem
hagyják el.

VARGA FERENCZ

3611 10-20

Nagy-Enyed, Alsóeg-utca 4.

Zamatos Cuba-kávé fél kiló 70 krtól kezdve kapható!

Tisztelettel tudatom, hogy 32 éves üzletemet

főterei saját házámba költöztettem át,

a megyei híddal átellenben, — hol is szép tiszta, kényelmes, világos és kellő nagy
helyiségben vannak nagy részben újonnan érkezett ezikkeim minden kiválósnak meg-
felelőleg berendezve és így a gyors kiszolgálás biztosítva van. Mivel pedig a nagy ház-
bért nem kell az árakra számítanom, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy az összes
árakat jutányosabban árusíthatom el. Tisztelt vevőim — kiknek 32 éves szíves párt-
fogásukat a legalázatosabban megköszönöm — kérem ezen jóságos támogatásukkal új
üzletemet is megajándékozni.

Megjegyzem, hogy üzletemben az összes ezikkek a magyar gyártmány termékei,
csakis amit itt meg nem lehet kapni, idegen. Különösen ajánlom a legjobb magyar
gyártmányu zsebkéseket, evőeszközöket, kanalakat, mozsarakat, pipere-szapponokat, fog-
keféket, pénz- és dohány-tárczákat

Az új üzlet május hó 6-án nyitott meg.

Egyben bátorodom tudatni, hogy mindenkinek, ki üzletemet becses látogatásával
megtisztelni szíveskedik, vásárlásához kellemes ajándékot fogok mellékelni.

Szíves köszönetemet ismételve, becses látogatásukat kérve, maradok

teljes tisztelettel:

BISZTRITSÁNY LAJOS.

3312 48-52

Aussigi legerősebb rézgálicz és permetező-gépek, beocsini
román- és portland-czement leszállított áron szintén kaphatók.
Egy Wertheim pénzes-szekrény íróasztallal olesó áron eladó.

Barmily cikkre megrendelést elfogadok és gyorsan megszerzek.

Minden háziasszony és anya

üdvözölhető, aki az egészség,
takarékoság és jóízre való
tekintetből a Kathreiner-féle
Kneipp-malata kávé (mely
csakis az ismert eredeti
csomagokban valódi) hasz-
nálja.